

**Knut Olav
Åmås**
Kultur- og
debattredaktør

**Erik
Hollie**
Debattansvarlig
Aften

E-post: debatt@aftenposten.no

Skriv til: Aftenposten,
Debattredaksjonen,
Postboks 1, 0051 Oslo.

Hovedinnlegg:
4000 tegn inkl. mellomrom.

Debattinnlegg:
2000 tegn inkl. mellomrom.

Kortinnlegg:
1000 tegn inkl. mellomrom.

Skriv kortest mulig.

Vi forbeholder oss retten
til å forkorte.

Innlegg som er sendt til
flere aviser, trykkes ikke.

Oppgi navn, adresse
og telefon på dagtid.

Aften returnerer ikke
artikler som blir sendt
oss på papir.

Et hus til ettertanke

■ Har stor kulturhistorisk verdi

Nils Anker
leder for 20.
hundreårskom-
iteen ICOMOS
Norge, direktør,
Jugendstilmuseet

**Høyblok-
ken.** To av
Regjerin-
gens minis-
tre har gitt
uttrykk for
at de øns-
ker å rive
bygningen.

Den tekniske ekspertisen sier at Høyblok-
kens bærekonstruksjoner er intakte og at
bygningen kan settes forsvarlig i stand.

Høyblokken i Regjeringskvartalet med
den tilhørende Y-blokken har stor arki-
tektisk og kulturhistorisk verdi. Mo-
derniseringsdepartementet utga i 2005
rapporten «Husrom for den norske stat»,
hvor nettopp Høyblokkens unike karakter
og kulturhistoriske verdier ble poengtert.
Bygningen ble nylig oppført i frednings-
klasse på den statlige verneplanen. Først
og fremst er Høyblokken, med Statsmi-
nisterens kontor, et viktig signalbygg og
symbol for gjenreisningen etter Den an-
nen verdenskrig. Den er også et uttrykk
for de demokratiske verdier vårt samfunn
er tuftet på og således et av Norges viktig-
ste representasjonsbygg.

Senmodernisme

Arkitekt Erling Viksjø er blant våre vik-
tigste senmodernistiske arkitekter, og
hans utforming av regjeringskvartalet
var banebrytende. I 1958 sto Høyblok-
ken ferdig, fremtidsrettet etter datidens
standard og forberedt utsmykket i tråd
med Arbeiderpartiets intensjoner om å
gi kunstlivet et generelt løft. Bygningen
ble oppført i 12 etasjer og senere forhø-
yet med to etasjer i 1990 (arkitekt Per Vik-
sjø).

Naturbetong

Erling Viksjø var banebrytende og tok i
bruk naturbetong, som skiller seg fra an-
nen type betong ved en jevnere og tette-
re masse tilsatt små rullestener som ble
sandblåst og rensert for sement. Dermed
kom natursteinen klart til uttrykk og som
en referanse til Finansdepartementets
hugne granittfasader.

Det særegne norske

Natursteinbetongen står som en annen
fortolkning av det særegne norske, solid
og robust. Viksjø samarbeidet med inge-
niøren Sverre Jystad og kunstneren Carl
Nesjar, som sammen tok patent på na-
turbetongen. Den nye teknikken ga mu-
ligheter for en ny type integrert kunstne-
risk utsmykning som ble videreutviklet av
kunstneren Carl Nesjar i samarbeid med
Pablo Picasso. Viksjø inviterte også kunst-
nerne Inger Sitter og Odd Tandberg, Kai
Fjell og Tore Håland til betongutsmyk-
ninger i Høyblokkens trapperom. Disse

utsmykningene er fortsatt intakt. I mot-
setning til utsmykningene i Oslo Rådhus
fra 1950, som er klart figurative og repre-
senterer den nasjonale gjenreisningen,
kan Høyblokkens utsmykninger knyttes
til den internasjonale avantgarde og mer
abstrakte etterkrigsmodernismen.

Optimisme og fremtidstro

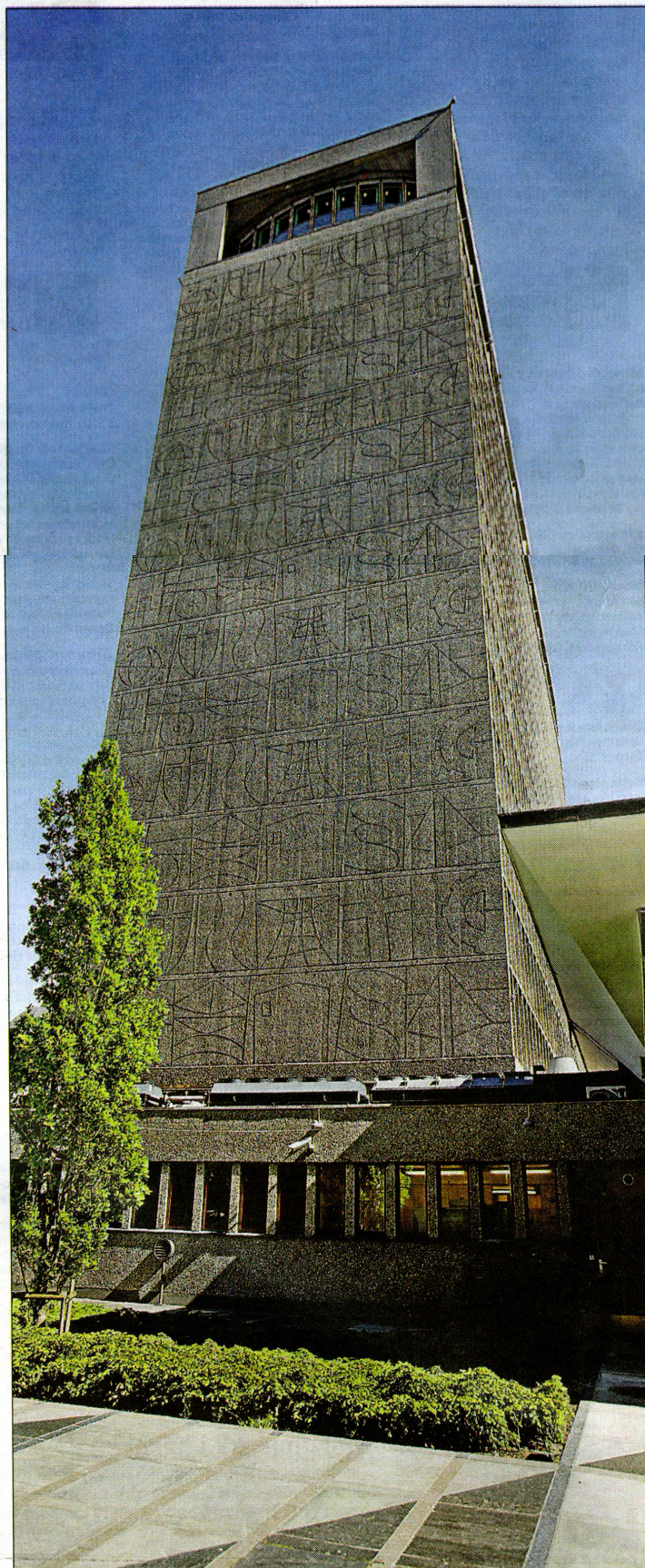
Utsmykningene er i dag i fredningsklasse
av nasjonal verdi og av internasjonal be-
tydning, ikke minst begrunnet med Pa-
blo Picassos bidrag. Høyblokken sto fer-
dig i 1958 som et uttrykk for optimisme
og fremtidstro for den nye velferdsstaten.
Dette er i seg selv et viktig argument for
å bevare bygget. Mange av Europas stor-
byer ble skadet og ødelagt under Den an-
nen verdenskrig, og flere av dem er dess-
verre også blitt utsatt for terroraksjoner i
nyere tid. I mange tilfeller har man nett-
opp valgt å sette i stand fremfor å fjerne
de ubehagelige minnene, man har heller
lagt vekt på at demokratiet, yttingsfrihe-
ten og menneskeverdet ikke skal knuges
av slike hendelser, ei heller at bygninger
av høy kulturhistorisk verdi skal saneres
på grunn av meningsløs terror.

Det er viktig at man nå tenker klokt og
benytter mulighetene til å vurdere sikker-
het, arealbehov og plassering av departe-
menter under ett. Høyblokken inneholder
derfor et stort fremtidig potensial. Det er
åpent for å lage nye løsninger, men samti-
dig ivareta de viktigste verdiene som byg-
get representerer med hensyn til utsmyk-
ninger og tidstypiske trappeløp. Fasadene
bør også settes i stand, og nå kan man
også utvikle bedre isolasjonsmetoder i ytter-
veggene enn de som var.

Opprinnelige uttrykk

Eksteriøret kan få det opprinnelige ut-
trykket tilbake med teakpaneler og tre-
vinduer som gir farge og glød til natur-
betongen. Det er også mange muligheter
til å endre byrommet rundt bygningene.
Dette vil kunne bidra til å forandre de
såre minner mange sitter med i dag. Der-
som attentatet ikke hadde funnet sted,
hadde Høyblokken blitt innlemmet i den
statlige verneplanen som var på trappe-
ne. Vi anbefaler at Høyblokken blir satt
i stand fordi den er ett av landets aller
viktigste representasjonsbygg av hensyn
til de arkitektoniske kvalitetene. Høyblok-
ken er også et symbol på velferdsstatens
fremtidstro og optimisme. Det istandsat-
te bygget vil også kunne stå som symbol
på at de mest destruktive krefter ikke kan
knekke hverken regjering eller de demo-
kratiske verdier vårt samfunn står for.

Vi savner for øvrig Riksantikvarens til-
stedeværelse i denne debatten!

Utsmykningene av Høyblokken er i dag i fredningsklasse av nasjonal verdi og av inter-
nasjonal betydning, ikke minst begrunnet med Pablo Picassos bidrag, skriver Nils Anker.

FOTO: STIAN LYSBERG SOLUM / SCANPIX